

Europeiska
unionens råd

Luxemburg den 20 juni 2022
(OR. en)

10066/22

DEVGEN 119
ACP 74
RELEX 769
ALIM 5
COEST 457
COHAFA 60

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	20 juni 2022
till:	Delegationerna

Föreg. dok. nr:	10031/22 + ADD 1
Ärende:	Team Europe-insatsen mot global livsmedelsotrygghet – Rådets slutsatser (20 juni 2022)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om Team Europe-insatsen mot global livsmedelsotrygghet, som godkändes av rådet vid dess 3884:e möte den 20 juni 2022.

Rådets slutsatser om Team Europe-insatsen mot global livsmedelsotrygghet

1. Rådet är fortfarande djupt oroat över att utsatta befolkningsgrupper världen över står inför aldrig tidigare skådade nivåer av livsmedelsotrygghet. Även om akut hunger, undernäring och risk för svält som främst orsakas av fattigdom, konflikter, politisk instabilitet, socioekonomiska förhållanden, naturkatastrofer och klimatförändringar redan var på uppgång, erinrar rådet om att Rysslands oberättigade, oprovocerade och olagliga aggressionskrig mot Ukraina med sina avsiktliga bombningar och plundring av jordbrukstillgångar, som förstör anläggningar för lagring och livsmedelsbearbetning, tillsammans med blockaden av hamnarna i Svarta havet, dramatiskt har förvärrat livsmedelsförsörjningskrisen.
2. Livsmedelssystemen har under många år varit ansträngda och covid-19-pandemin blottade sårbarheten i både leveranskedjor och jordbruksbaserade livsmedelssystem och urholkade den makroekonomiska stabiliteten i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna. Det ryska anfallskriget mot Ukraina har lett till en betydande minskning av tillgången på livsmedel, djurfoder och gödselmedel, stora prisökningar på livsmedel, energi och gödselmedel och har förvärrat den globala livsmedelsotryggheten. Detta medför dramatiska konsekvenser inte bara för det ukrainska folket utan också för många sårbara befolkningsgrupper runt om i världen. Det ökar dessutom risken för social oro, konflikter och instabilitet och har, tillsammans med andra utmaningar, möjliga konsekvenser för irreguljär migration och tvångsförflyttning. Det har även påverkat förmågan att tillhandahålla humanitärt bistånd.

3. Rådet är solidariskt med de värst drabbade partnerländerna. Inför dessa utmaningar kommer EU fortsätta att vara en lyhörd, ansvarsfull och tillförlitlig global aktör. Rådet är medvetet om att de hårdast drabbade länderna är de minst utvecklade och sårbara länderna, länder som för sin livsmedelsförsörjning i hög grad är beroende av import från Ukraina och Ryssland samt de länder som drabbats hårdast av klimatförändringarna. Rådet betonar att det är brådskande att tillhandahålla snabba och övergripande globala insatser för att skydda liv, mänskliga rättigheter och försörjningsmöjligheter för personer i de mest utsatta situationerna och därvid stärka den lokala produktionen och minska importberoendet samtidigt som man stöder övergången till hållbara livsmedelssystem och ökad resiliens. Rådet uppmärksammar jämställdhetsaspekten av livsmedelstrygghet och uppmanar kommissionen att ta itu med könsdiskriminering i sin politik, sina partnerskap och sina initiativ. Rådet upprepar sitt engagemang för effektivt multilateralt samarbete och effektiva multilaterala lösningar och betonar det akuta behovet av att påskynda genomförandet av Agenda 2030 och dess mål för hållbar utveckling, särskilt mål nr 2 om ingen hunger, och erinrar samtidigt om EU:s prioriteringar inför FN:s toppmöte om livsmedelssystem 2021 och EU:s åtaganden från toppmötet om nutrition för tillväxt (N4G) i Tokyo i december 2021.
4. Inga sanktioner tillämpas på den ryska exporten av livsmedel till den globala marknaden. EU:s sanktioner riktas särskilt mot den ryska regeringen, Rysslands ekonomi och finansiella system, militären och den ryska eliten, däribland ekonomiska aktörer som är ansvariga för eller stöder destabiliseringen av Ukraina, för att stävja Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Rådet framhåller också vikten av att EU:s åtgärder som en ansvarsfull och tillförlitlig global aktör med klarhet synliggörs och att man motarbetar rysk informationsmanipulering och inblandning, som på falska grunder skyller den försämrade globala livsmedelsförsörjningen på sanktionerna, inbegripet genom att använd livsmedel som ett vapen med globala återverkningar. Den ryska informationsmanipuleringen ingår i en samordnad och statligt finansierad kampanj. EU och dess medlemsstater kommer att tillsammans med andra partner i internationella forum fortsätta att verka för ökad medvetenhet om detta, även i partnerländerna.

5. Rådet betonar att EU måste visa stark solidaritet genom snabba och övergripande insatser som bygger på effektiv multilateralism. Detta kommer att bygga på kommissionens meddelande *Säkra livsmedelsförsörjningen och stärka motståndskraften i livsmedelssystemen* av den 23 mars 2022 och på de tre pelarna – handel, solidaritet och produktion – i uppdraget för livsmedelssystemens och jordbrukets motståndskraft (Farm), som välkomnades av Europeiska rådet den 30–31 maj 2022. Insatserna bör anpassas fullt ut till FN:s globala krishanteringsgrupp (GCRG) och andra relevanta internationella initiativ, särskilt globala alliansen för tryggad livsmedelsförsörjning som startats av G7.
6. Rådet efterlyser en kraftfull, effektiv och öppen Team Europe-insats mot global livsmedelsotrygghet, som omfattar följande fyra handlingslinjer: 1. Solidaritet genom nödhjälp och åtgärder till stöd för överkomliga priser. 2. Främjande av hållbar produktion, motståndskraft och omställning av livsmedelssystemen. 3. Handelsfrämjande genom stöd till Ukrainas export av jordbruksprodukter via olika landvägar och EU-hamnar, och genom främjande av en öppen global handel med livsmedel och gödselmedel. 4. Effektiv multilateralism. Dessa fyra linjer är avsedda att stödja varandra och innefatta åtgärder på kort, medellång och lång sikt.
7. **Inom ramen för handlingslinjen avseende solidaritet** uppmanar rådet kommissionen och medlemsstaterna att med skyndsamhet öka sina åtaganden med användning av tillgängliga verktyg för humanitärt bistånd och kortsiktigt skräddarsytt stöd till de mest utsatta grupperna i de drabbade länderna och regionerna för att i synnerhet ge stöd till lokal produktion och tillgång till livsmedel, med en koppling mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred. EU och medlemsstaterna kommer att använda sig av den analytiska kapaciteten hos det globala nätverket mot livsmedelskriser och använda en kombination av genomförandemetoder, inbegripet genom att tillhandahålla kontantstöd och stöd genom befintliga system för utbildning och socialt skydd när så är lämpligt och möjligt, och genom att stärka opinionsbildning och gemensamma initiativ på nationell och regional nivå. Åtgärderna bör baseras på regelbundet uppdaterade bedömningar av sårbarheter och behov.

8. EU och dess medlemsstater kommer att verka för överkomliga livsmedelspriser genom att stärka den finanspolitiska och makroekonomiska stabiliteten i låginkomstländer och sårbara länder och bidra till internationella initiativ som syftar till att bistå globala partner när det gäller skuldlättnader och makroekonomisk stabilitet, och erinrar i detta hänseende om internationella finansinstitutens nyligen framlagda handlingsplan för att lösa problemet med livsmedelsotrygghet. Ett led i detta arbete är ett snabbare genomförande av G20-Parisklubbens gemensamma ram för skuldhantering. Rådet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att undersöka möjligheterna med ytterligare frivilliga bidrag till att leda om utvecklade ekonomiers särskilda dragningsrätter till sårbara länder genom IMF:s särskilda mekanismer.
9. Förutom EU:s och dess medlemsstaters pågående samarbets- och stödprogram välkomnar rådet den senaste tidens nödmobilisering till stöd för de främsta drabbade regionerna, särskilt EU:s bidrag på 225 miljoner euro till stöd för det södra grannskapet genom faciliteten för livsmedel och resiliens, Team Europe-löftet på 1 miljard euro till stöd för Sahel- och Tchadsjöregionen samt Team Europe-löftet på över 600 miljoner euro till stöd för Afrikas horn.

10. **Inom handlingslinjen avseende produktion, motståndskraft och omställning av livsmedelssystemen** framhåller rådet vikten av att stödja hållbara lösningar på medellång och lång sikt för att gripa sig an frågor som en tryggad livsmedelsförsörjning och undernäring. Man bör därför försöka åtgärda de faktorer som ligger till grund för den nuvarande livsmedelsotryggheten, särskilt klimatförändringarna, ökenspridningen och förstörelsen av bördig mark, samtidigt som man stärker den hållbara lokala produktionskapaciteten i partnerländerna. Härvid uppmanar rådet med eftertryck kommissionen och medlemsstaterna att öka sitt stöd till hållbara, inkluderande och motståndskraftiga system för vattenbruks- och jordbruksbaserade livsmedelssystem. Detta kan bland annat göras genom investeringar i livsmedelsvärdekedjor och agroekologiska och andra innovativa metoder i allmänhet, diversifiering av handelsflöden och produktion, åtgärder för att förbättra tillgången till hälsosamma livsmedel till överkomliga priser, minskat beroende och minskad användning av fossila bränslen och effektivare och hållbarare användning av syntetiska insatsvaror (gödselmedel och bekämpningsmedel), förbättrad förmåga att klara klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald, stärkt gränsöverskridande vattensamarbete, förbättrad markförvaltning, ökad kapacitet hos lokala producenter, åtgärder mot livsmedelsslöseri, integrerade lokala och regionala marknader och tillgång till finansiering för småbrukare och jordbrukarorganisationer samt relevanta digitala lösningar, forskning och innovation där EU kommer att spela en ledande roll i CGIAR (konsultativa gruppen för jordbruksforskning). Alla initiativ bör stå i överensstämmelse med EU:s gröna giv, från jord till bord-strategin och strategin för biologisk mångfald, och med EU:s direktiv 2019/633 om otillbörliga handelsmetoder i jordbruks- och livsmedelskedjan. Insatsen kommer i så stor utsträckning som möjligt att bygga på befintliga ramar och åtaganden, såsom toppmötet mellan EU och AU och investeringar man kommit överens om där vad gäller livsmedelssystem och den stora gröna muren. Initiativen bör innehålla ett särskilt fokus på kvinnor och flickor som drivkrafter för förändring.
11. Rådet uttrycker sin uppskattning för Afrikanska unionens år för nutrition 2022 och understryker hoten mot målet om sund hälsa i alla regioner i världen, och uppmanar den höga representanten, kommissionen och medlemsstaterna att ytterligare samarbeta med afrikanska partner i en fördjupad dialog om livsmedelstrygghet och nutrition. Team Europe kommer att engagera sig ytterligare i flaggskeppsinitiativ som fastställdes vid toppmötet mellan EU och AU, bland annat om hållbara värdekedjor inom jordbruket och motståndskraftiga livsmedelssystem, tillsammans med afrikanska partner.

12. Rådet efterlyser ökad användning av innovativa lösningar och ett ökat stöd till den privata sektorn och erinrar om de stora behoven hos de minst utvecklade länderna och utsatta länder samt de länder som drabbats hårdast av livsmedelsotrygghet i andra regioner, inbegripet det södra grannskapet; stödet bör bland annat ges genom Europeiska fonden för hållbar utveckling plus (EFHU+) och den europeiska finansiella arkitekturen för utveckling som bland annat syftar till att stärka deltagandet av europeiska institutioner för utvecklingsfinansiering.
13. **Inom handlingslinjen avseende främjande av handel** lyfter rådet fram vikten av att omgående hjälpa Ukraina att i så hög grad som möjligt producera och exportera jordbruksbaserade livsmedelsråvaror via olika landrutter och EU-hamnar. Rådet lovordar de åtgärder som hittills vidtagits av medlemsstaterna i detta syfte, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ytterligare öka sina ansträngningar i detta avseende, särskilt genom ett snabbt genomförande av handlingsplanen om ”Solidariska korridorer” för att få ut ukrainska spannmål på de globala marknaderna igen samtidigt som hänsyn tas till behoven hos dem som redan drabbats av de omedelbara konsekvenserna av kriget, det ukrainska folket, samtidigt som man stöder de länder som gränsar till Ukraina. Rådet uppmanar dessutom kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta att underlätta ett snabbt tillhandahållande till Ukraina av viktiga insatsvaror för fortsatt produktion, särskilt gödselmedel, djurfoder, utsäde och bränsle.
14. Rådet uppmanar vidare kommissionen, den höga representanten och medlemsstaterna att arbeta tillsammans med relevanta internationella partner för att främja en öppen, transparent och förutsägbar handelsmiljö, i synnerhet för att undvika bristfällig lagring av viktiga basvaror och exportrestriktioner för livsmedel och sådana viktiga insatsvaror i jordbruket som gödselmedel. Sådana åtgärder är kontraproduktiva. De bidrar till ökad volatilitet när det gäller livsmedelspriserna och förvärrar livsmedelsotryggheten. I synnerhet stöder rådet helhjärtat det strikta undantag avseende exportrestriktioner för livsmedel som Världslivsmedelsprogrammet och andra relevanta partner inom humanitärt bistånd köper in för icke-kommersiella humanitära ändamål som för närvarande håller på att förhandlas fram i WTO, en större öppenhet på livsmedels- och gödselmedelsmarknaden samt politisk respons genom informationssystemet för jordbruksmarknaden (Amis) i samordning med OECD och FAO, privata aktörer och inom den övergripande ramen för den globala krishanteringsgruppen för livsmedel, energi och finansiering. Rådet noterar ansträngningarna för att utveckla initiativ i stor skala för att täcka nettoimportländernas gap i fråga om importkostnader för livsmedel.

15. **Inom ramen för handlingslinjen avseende multilateralism** upprepar rådet sitt engagemang för effektivt multilateralt samarbete och uppmanar rådet kommissionen, den höga representanten och medlemsstaterna att stärka sitt samarbete med viktiga multilaterala partner: relevanta FN-organisationer, särskilt de Rombaserade organen (FAO, WFP och IFAD) och kommittén för globalt tryggad livsmedelsförsörjning, G7/G20 och WTO samt internationella finansinstitut både på huvudkontorsnivå och på landsnivå. På så sätt kan övergripande och väl samordnade insatser stödjas och samordningen mellan olika initiativ underlättas, och man kan bidra till deltagandet av alla berörda aktörer, inbegripet den privata sektorn samt främja det civila samhället.
16. Rådet stöder den viktiga roll som det globala nätverket mot livsmedelskriser spelar som global allians av humanitära aktörer och utvecklingsaktörer som åtagit sig att undanröja grundorsakerna till livsmedelskriser och främja hållbara lösningar. Nätverket bör spela en central roll i den samordnade behovsbedömningen och för främjandet av en strategi för humanitärt bistånd, utveckling och fred på global, regional och nationell nivå.
17. I detta sammanhang ställer rådet sig bakom den globala Team Europe-insatsen mot global livsmedelsotrygghet och uppmanar kommissionen, utrikestjänsten och medlemsstaterna att
- a) tillhandahålla det stöd som FN:s globala krishanteringsgrupp behöver och omsätta de handlingslinjer som anges i dessa slutsatser i praktiken, inbegripet inom Farm-initiativet och den globala alliansen för tryggad livsmedelsförsörjning,
 - b) prioritera sitt ekonomiska stöd för att säkerställa den globala livsmedelstryggheten, inbegripet omedelbara humanitära behov, inbegripet ekonomiskt och tekniskt bistånd till livsmedelsimporterande länder om det krävs, samt hållbara livsmedelssystem på medellång till lång sikt och förbättrad lokal produktion för bättre motståndskraft, och utforska alla tillgängliga finansieringskällor, inbegripet påskyndande och tidigareläggning av program och mobilisering av reserver från Europeiska utvecklingsfonden, i linje med Europeiska rådets slutsatser av den 30–31 maj 2022,
 - c) tillhandahålla skräddarsydda lands- och regionspecifika svar inom ramen för en Team Europe-strategi och, när så är möjligt, genom Team Europe-initiativ,

- d) gemensamt inrätta ett övervakningssystem som bygger på befintliga uppgifter och riktlinjer från OECD:s biståndskommitté för att säkerställa ansvarsskyldighet och insyn i finansieringen; i detta avseende efterlyser rådet regelbundna uppdateringar om de resurser som mobiliserats inom ramen för Team Europe-insatsen mot global livsmedelsotrygghet, inbegripet konkreta flaggskeppsinitiativ,
- e) intensifiera de gemensamma kommunikationsinsatserna på multilateral, regional och nationell nivå för att bemöta uppfattningar och farhågor i partnerländerna, skyndsamt öka utrikestjänstens ansträngningar för att övervaka och motverka Rysslands kampanjer med manipulerad information som syftar till att avleda ansvaret för livsmedelsförsörjningskrisen från Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Rådet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att samarbeta med medlemsstaterna genom att sprida och samordna gemensamma budskap,
- f) rapportera regelbundet till rådet om genomförandet av den gemensamma insatsen.
-